

Latvijas Zinātņu akadēmija

LIELĀ MEDAĻA 2024

DR. ART. KRISTIĀNA ĀBELE

LZA Lielā medaļa piešķirta par 19. gs. un 20. gs. sākuma Latvijas un Baltijas mākslas vēstures, mākslas vēstures historiogrāfijas, grāmatniecības vēstures un Baltijas vācu kultūras mantojuma pētniecību

Dr. art. Kristiāna Ābele ir Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) Mākslas vēstures institūta direktore (kopš 2022. gada), vadošā pētniece, LMA Promocijas padomes priekšsēdētāja (kopš 2022. gada) un Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenā locekle.

Kristiānas Ābeles zinātnisko interešu lokā ir Latvijas māksla (glezniecība, grafika) un mākslas dzīve 19. gs. un 20. gs. sākumā Baltijas un pārējās Eiropas kopainā, mākslas vēstures historiogrāfija, grāmatniecības vēsture, 19.–20. gs. Baltijas vācu kultūras mantojums.

Nozīmīgākie darbi: monogrāfijas “Pēteris Krastiņš” (2006), “Johans Valters” (2009; īsvariants sērijā “Latvijas mākslas klasika”, 2014), “Voldemārs Zeltiņš” (2021) un “Ainava ar gleznotāju” (kopā ar Laimas Slavassavas sastādīto albumu grāmatā “Purvītis”, 2022).

Kristiāna Ābele strādā LMA Mākslas vēstures institūta veidotā daudzsējumu izdevuma “Latvijas mākslas vēsture” (galvenais redaktors Eduards Kļaviņš) redakcijas komandā, sagatavojusi nodaļas par mākslas dzīvi no 1840. līdz 1915. gadam. Ieskaitot 2024. gada maijā gaidāmo I sējumu (sast. Elita Grosmane), izdevumu virknē līdz šim aptverti šādi laikmeti: aizvēsture un viduslaiki, 1780.–1890. gads (III, I–II grām., 2019), 1890.–1915. gads (IV, 2014) un 1915.–1940. gads (V, 2016).

Kristiāna Ābele ir sastādījusi rakstu krājumus “Latvijas māksla tuvplānos” (2003), “Personība mākslas procesos” (2012) un žurnāla “Kunstiteaduslikke Uurimusi / Studies on Art and Architecture” (Tallina) speciālizdevumu “Representing Art History in the Baltic Countries: Experiences and Prospects” (2018, 27. sēj., Nr. 1–3). Kopumā publicējusi ap 50 zinātnisku rakstu Latvijas un ārzemju izdevumos.

LMA Kristiāna Ābele lasa lekciju kursus “Mākslas zinātnes vēsture” un “Zinātnisko tekstu analīze”, kuros cenšas dalīties historiogrāfiskā zinātkārē un zināšanās par nozares grāmatniecību. Vada vienu no LMA darba grupām VPP projektā CERS un gatavo monogrāfisku pētījumu par mākslas zinātnieci Tatjanu Kačalovu (1915–2010).

Resursi: LMA, LMA MVI, academia.edu

LZA Lielā medaļa ir augstākais apbalvojums, ko akadēmija katru gadu piešķir Latvijas un ārvalstu zinātniekam par izcilām radošiem sasniegumiem. Kandidātus apbalvošanai ar LZA Lielo medaļu iesaka LZA īstenie, goda un ārzemju locekļi, LZA nodaļas, rakstiski iesniedzot motivētu ierosinājumu un īsu uzziņu par ieteicamo kandidātu. Lēmumu par apbalvošanu pieņem LZA Senāts. LZA Lielo medaļu tradicionāli pasniedz rudens pilnsapulces laikā. Apbalvojumu pirmo reizi piešķīra 1993. gadā, līdz šim ar to apbalvotas 62 izcilas personības.

<https://www.lza.lv/par-mums/balvas>